

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра психології та соціальних наук



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

роботи

науково-педагогічної

2022р

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Ступінь бакалавра

Рівень вищої освіти – другий (освітньо-професійний)


Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність: 053 Психологія

освітньо-професійна програма: Психологія

2022 – 2023 навчальний рік


Програма навчальної дисципліни «Психологія управління та економічна психологія» для студентів ОКР бакалавр за напрямом підготовки 053 Психологія

Розробник: Шевченко В.В., доцент кафедри психології та соціальних наук, доцент, доктор філософії в галузі поведінкових наук 

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальних наук

Протокол № 13 від « 27 » серпня 2022 р.

Завідувач кафедри психології та соціальних наук

 (в.о. Литвиненко І.С.)

Програма затверджена на засіданні навчально-методичної комісії факультету педагогічної та соціальної освіти

(протокол № 1 від «26» серпня 2021 р.)

Голова навчально-методичної комісії _____

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Психологія управління та економічна психологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, напряму підготовки 6.030102 Психологія.

Предметом вивчення психології управління є психологічні основи поведінки, діяльності і взаємодії працівників організації та психологічні закономірності управлінської діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, вікова психологія, соціальна психологія, педагогічна психологія, психодіагностика, психологія праці.

Програма навчальної дисципліни складається з таких кредитів:

Кредит 1. Психологія управління як галузь психологічної науки

Тема 1. Психологія управління як галузь психологічної науки.

Тема 2. Методи вивчення особистості й групи у психології управління.

Кредит 2. Управління трудовою діяльністю

Тема 3. Трудова діяльність в організації з позиції психології управління.

Тема 4. Лідерство і керівництво як фактор ефективності управління.

Кредит 3. Управління стосунками в організації

Тема 5. Психологічні механізми формування іміджу керівника.

Тема 6. Управління комунікацією в організації.

Кредит 4. Управління конфліктами

Тема 7. Управління конфліктами.

Тема 8. Професійне вигорання та його профілактика.

Кредит 5. Економічна психологія як галузь психологічної науки

Тема 9. Аналіз економічної поведінки та процесу прийняття рішень.

Тема 10. Відносини власності, інфляція, умови найму і оплати праці, фінансові кризи, реклама.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія управління та економічна психологія» у ВНЗ полягає у формуванні у майбутніх психологів умінь здійснювати психологічний аналіз кожної особистості та міжособистісних взаємин у групах; визначати засоби оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі і підвищення ефективності праці.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія управління та економічна психологія» є:

- Аналіз і вивчення методологічних і теоретичних засад психології управління, розроблення методів і методик теоретико-прикладних досліджень, адаптування з метою застосування для потреб психології управління методів досліджень, що використовуються іншими науками.
- Виявлення і дослідження: особистості керівника, специфіки управлінської діяльності, особистості підлеглого, психологічних особливостей управління персоналом, психологічних особливостей взаємодії в системах «керівник – підлеглий», «керівник – організація», «керівник – інші керівники», «організація – організація» в процесі управління.
- Вивчення соціокультурних, етнопсихологічних та соціально-психологічних засад управлінської діяльності; розроблення найбільш ефективних підходів до координації й мотивації діяльності персоналу, прийняття управлінських рішень, способів формування робочих груп тощо.

- Аналіз умов оптимальної діяльності керівника й організації та результативності управлінської діяльності.
- Розроблення практичних рекомендацій для керівників з метою оптимізації їхньої управлінської діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіє такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

– здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, володіти високою мотивацією до виконання професійної діяльності; – володіти практичними способами пошуку наукової і професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, мережевих технологій, баз даних і знань; – здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних – обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору; – здатність вибудовувати соціальну взаємодію на принципах толерантності; – дотримуватися етичних принципів, як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень психології на соціальну сферу. – здатність до самовдосконалення та саморозвитку на основі рефлексії своєї діяльності; – здатність використовувати інноваційні технології в практичній діяльності.

II. Фахові:

- Здатність володіти поняттями управлінських відносин, управлінської відповідальності, управлінського контролю, делегування повноважень, управлінського впливу, стилю керівництва тощо;
- Використовувати в своїй професійній діяльності:
 - знання сучасних теорій управління і управлінських культур, особистісних обмежень в управлінській діяльності; закономірності прийняття управлінських рішень, ділового спілкування, управління процесами групової динаміки, інноваційними процесами;

- науково-практичні підходи до аналізу професійно важливих якостей керівника;
- психологічні механізми управлінського впливу;
- вміння аналізувати управлінські функції, надавати психологічну допомогу керівникам щодо роботи з персоналом, здійснювати управлінський вплив на підлеглих;
- вміння здійснювати ділові переговори, проводити ділові бесіди, розв'язувати виробничі конфлікти;
- забезпечувати особистісне зростання, удосконалення управлінського стилю тощо.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

«Психологія управління та економічна психологія»

Тема 1. Поняття психології управління, її генезис і розвиток

Поняття психології управління. Предмет, об'єкт та завдання її вивчення. Зв'язок з іншими галузями психології та іншими навчальними курсами. Виникнення й розвиток зарубіжної і вітчизняної психології управління. Сучасні проблеми вивчення психології управління.

Тема 2. Методи вивчення особистості і групи в психології управління

Поняття методу дослідження. Класифікація методів психологічних досліджень. Характеристика методів психологічних досліджень: спостереження, природний і лабораторний експеримент, аналіз документації, бесіда, тестування, анкетування, самооцінка, узагальнення незалежних характеристик, соціометричні дослідження.

Тема 3. Трудова діяльність в організації з позицій психології управління

Розуміння управлінської діяльності з психологічних позицій. Адаптація працівників в організації. Подолання опору працівників

нововведенням. Управлінський контроль в організації. Управління менеджера власним робочим днем.

Тема 4. Лідерство і керівництво як фактор ефективності управління.

Поняття та загальна характеристика лідерства і керівництва. Вплив і влада як інструменти ефективного управління. Баланс влади. Психологічний механізм керівного впливу. Джерела і форми влади і впливу. Теорії лідерства. Поняття стилю керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Різновиди індивідуального стилю управління. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки ефективності керівництва.

Тема 5. Психологічні механізми формування іміджу керівника.

Поняття іміджу керівника. Складові іміджу керівника. Соціально-психологічний механізм сприйняття іміджформуючої інформації. Соціально-психологічний механізм створення іміджу. Технологія формування іміджу.

Тема 6. Міжособистісні комунікації в організації

Комунікація в управлінні. Площина змісту. Площина зв'язків. Функції спілкування. Різновиди спілкування. Складові невербального спілкування. Психологічні способи впливу на співрозмовника. Спеціальні прийоми впливу на співрозмовника. Прийоми атракції.

Тема 7. Управління конфліктами.

Поняття конфлікту. Природа конфлікту. Типи конфліктогенів. Сигнали конфлікту. Типологія конфліктів. Динаміка конфлікту. Основні фази та етапи конфлікту. Стратегії поведінки у конфлікті. Технологія управління конфліктами.

Тема 8. Професійне вигорання та його профілактика.

Поняття професійного вигорання. Фактори, що призводять до професійного вигорання. Фази професійного вигорання. Трудоголізм і професійне вигорання. Засоби протидії професійному вигоранню, протидія перевтомі й стресам. Психологічні ігри. Правильне оформлення кабінету. Організація повноцінного відпочинку. Релаксація.

3. Рекомендована література

Базова

1. Етика та соціальна відповідальність менеджменту: навчальний посібник / С.П. Шевчук, В.А. Скороходов, О.С. Шевчук. – Миколаїв: Можливості Кіммерії, 2011. – 285 с.
2. Менеджмент: наука і мистецтво: навчальний посібник / С.П. Шевчук, В.А. Скороходов, О.С. Шевчук. – Миколаїв: Іліон, 2013. – 379 с.
3. Мудрость менеджмента: учебное пособие / С.П. Шевчук, В.А. Скороходов, О.С. Шевчук. – София, 2015. – 116 с.
4. Психологія та етика менеджменту: навчальний посібник / С.П. Шевчук, В.А. Скороходов, Н.Л. Руда, О.С. Шевчук. – Миколаїв: Можливості Кіммерії, 2011. – 285 с.
5. Савельєва В.С. Психологія управління: навчальний посібник / В.С. Савельєва. – К.: Професіонал, 2012. – 258 с.

Допоміжна

1. Бандурка О.М. Основи психології управління: підручник. / О.М. Бандурка, С.П. Бочарова, О.А. Землянська. – Х.: Ун-т внутр. дел, 1999. – 524с.
2. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління / Д.І. Дзвінчук. – К., 2000. – 234 с.
3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту: навчальний посібник / В.С. Лозниця. – К.: КНЕУ, 2007. – 237 с.
4. Орбан-Лемберик Л.Е. Психологія управління: навчальний посібник / Орбан-Лемберик Л.Е. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – 264 с.

5. Урбанович А.А. Психология управления: учебное пособие /А.А. Урбанович. – Мн.: Харвест, 2001. – 640 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:
екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання:
модульна-контрольна робота (МКР), поточне опитування, тестування, реферат.